

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Облік, аудит і податковий консалтинг
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль розрахунків з оплати праці: діючий стан і
напрями удосконалення на прикладі ПрАТ «Одеський коньячний завод»
(назва теми)

Виконавець:
Студент 4 курсу ЦЗВФН

Сорокіна А.С.
(прізвище, ім'я, по батькові) підпис/

Науковий керівник:
д.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Лоханова Наталія Олексіївна
(прізвище, ім'я, по батькові) _____
/підпис/

ОДЕСА 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На будь-якому підприємстві важливим видом ресурсів, без яких неможливо здійснення господарської діяльності, є трудові ресурси. Для компанії витрати на трудові ресурси постають як витрати на оплату праці.

Витрати на оплату праці є складовою частиною собівартості виробленої продукції, а також складовою адміністративних витрат, витрат на збут та інших витрат діяльності, залежно від того, в яких підрозділах працює працівник.

Питання обліку, аналізу і аудиту розрахунків з оплати праці завжди знаходяться в полі уваги дослідників. Зокрема, відповідні аспекти розробляються такими авторами, як Бруханський Р.Ф., Верига Ю. А., Горецька Л.Л., Давидюк Т.В., Малюга Н.М., Чижевська Л.В. та інші. Між тим, враховуючи, що в цій сфері відбуваються постійні законодавчі зміни, дослідження відповідної теми представляється актуальним.

Оновлення стосуються як питань оподаткування, що має тенденцію до змін, а також аспектів відображення показників обліку у фінансовій звітності підприємств. Так, в останні роки відбулися суттєві зміни в системі обліку підприємств суспільного інтересу, пов'язані з їх переходом на МСФЗ, що призвело до необхідності оновлення серед іншого різних аспектів організації обліку розрахунків з оплати праці.

Об'єктом дослідження у бакалаврській роботі є питання розрахунків з персоналом з оплати праці на промисловому підприємстві.

Предметом дослідження постають питання обліку, аналізу і аудиту розрахунків з оплати праці з працівниками на прикладі ПрАТ «Одеський кон'ячний завод».

Мета роботи полягає в дослідженні теоретичних і практичних аспектів обліку, аналізу і аудиту розрахунків з оплати праці в умовах застосування МСФЗ на промисловому підприємстві ПрАТ «Одеський кон'ячний завод». 4

Завдання дослідження в кваліфікаційній роботі полягають в такому:

- дослідити суть оплати праці, як об'єкту обліку, аналізу і аудиту;
- розглянути порядок обліку робочого часу для нарахування заробітної плати;
- дослідити порядок документального оформлення операцій з нарахування оплати праці персоналу;
- розглянути синтетичний і аналітичний облік розрахунків з оплати праці на підприємствах;
- дослідити загальну економічну характеристику ПрАТ «Одеський коньячний завод»;
- провести аналіз деяких показників фінансового стану ПрАТ «Одеський коньячний завод»;
- розглянути особливості обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві ПрАТ «Одеський коньячний завод»;
- розкрити завдання і джерела аудиту розрахунків з оплати праці;
- освітити методичні аспекти проведення аудиту розрахунків з оплати праці персоналу;
- провести аналіз трудових ресурсів і виплат на оплату праці ПрАТ «Одеський коньячний завод» та інші.

Методи дослідження. У роботі застосовані різноманітні методи наукових досліджень, а саме: методи системного аналізу, критичного огляду літературних джерел і нормативних документів; порівняльного аналізу; графічний аналіз; упорядкування і систематизації та інші.

Інформаційну базу дослідження становлять Закони України, МСФЗ, Податковий кодекс України, інші нормативні акти стосовно питань обліку, аналізу і аудиту розрахунків з оплати праці, спеціальна література з питань дослідження, практичний матеріал ПрАТ «Одеський коньячний завод», дані інформаційно-аналітичної платформи YouControl.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний зміст роботи викладено на 60 сторінках.

Список використаних джерел складається з 30 найменувань. Кваліфікаційна робота містить 15 таблиць, 6 рисунків, 2 додатки.

Апробація результатів дослідження. Рекомендації, що були сформульовані в ході виконання роботи, взяті до уваги представниками бухгалтерії ПрАТ «Одеський коньячний завод».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі. **ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ** досліджені оплата праці як об'єкт обліку і аудиту, облік робочого часу для нарахування заробітної плати, документальне оформлення операцій з нарахування оплати праці персоналу, синтетичний і аналітичний облік розрахунків з оплати праці.

У другому розділі **ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ У ПРАТ «ОДЕСЬКИЙ КОНЬЯЧНИЙ ЗАВОД»** розглянуто загальна характеристика ПрАТ «Одеський коньячний завод», аналіз деяких показників фінансового стану ПрАТ «Одеський коньячний завод», особливості обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві ПрАТ «Одеський коньячний завод».

У третьому розділі **АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ** досліджені завдання і джерела аудиту розрахунків з оплати праці, методичні аспекти проведення аудиту розрахунків з оплати праці персоналу, аналіз трудових ресурсів і виплат на оплату праці ПрАТ «Одеський коньячний завод»

ВИСНОВКИ

На підставі дослідження діючої теорії і практики обліку, аналізу і аудиту розрахунків з оплати праці, проведеного в кваліфікаційній роботі, можна зробити такі основні висновки:

1. Базою дослідження в роботі обрано ПрАТ «Одеський коньячний завод». Товариство має давню історію своєї діяльності, протягом якої зберігає свою фінансову стабільність.

Між тим, протягом 2022-2023 років Товариство реалізує свою діяльність в умовах воєнного стану, що вплинуло на результати роботи компанії.

Діяльність Товариства була прибутковою в 2020-2021 роках, тоді як в 2022 році воно отримало велику суму збитків. Між тим, в 2023 році сума річних збитків скоротилася і склала 6748 тис. грн, що на 37686 менше, ніж в попередньому 2022 році, коли зростання збитків порівняно з 2021 роком становило 49175 тис. грн.

2. Нарахування заробітної плати на підприємстві здійснюється за почасовою і відрядною системою оплати праці.

На почасовій формі працює весь адміністративний і збутовий персонал, на відрядній формі – працює частина виробничого персоналу, яка бере безпосередню участь у виробничому процесі.

Періодичність виплати заробітної плати на підприємстві передбачена Колективним договором.

Виплата здійснюється два рази на місяць відповідно до вимог діючого законодавства в такі терміни: не пізніше 15 числа місяця аванс і 30 (31) числа – заробітна плата в частині розрахунку по виплатам. Товариство чітко дотримується вимоги законодавства стосовно періоду в 16 календарних днів між виплатами авансу і розрахунку.

3. У складі виплат на оплату праці ПрАТ «Одеський коньячний завод» у 2022 році 75% складали виплати виробничому персоналу, у 2021 році частка виплат на оплату праці відповідного персоналу складала 72%, отже, в звітному році відбулося збільшення на 6847 осіб, або 3%.

Частка виплат на оплату праці адміністративного персоналу в 2022 році складала 23,5%, в 2021 році – 26,3%. Таким чином, хоча в абсолютному вимірі виплати на оплату праці адміністративного персоналу збільшилися на 984 тис. грн, але їх частка в складі загальних виплат на оплату праці персоналу Товариства скоротилася в звітному році на 2,8%.

4. У 2022 році суттєво уповільнилися показники руху персоналу. Так, якщо в 2021 році було прийнято на роботу 53 працівника, то в 2022 році лише 21 осіб. Отже, кількість прийнятих працівників зменшилася на 32 особи чи 60,4%.

Стосовно вибуття персоналу, то в 2021 році було звільнено з Товариства 11 осіб, а у 2022 році – 5 осіб, тобто кількість звільнених працівників в звітному році скоротилася на 6 осіб, або 54,5%.

Коефіцієнт обороту з прийому працівників в 2022 році склав 7%, проти 21% у попередньому 2021 році. Тобто коефіцієнт по прийому в 2022 році зменшився на 14%.

Коефіцієнт обороту зі звільнення працівників в 2022 році склав 2%, проти 4% у попередньому 2021 році. Тобто коефіцієнт зі звільнення в 2022 році зменшився на 2%. Відповідні тенденції руху персоналу пояснюються впливом військових подій в Україні.

5. У Товариства в цілому більшу частку у складі трудових ресурсів займають особи віку від 40 до років. У 2022 році частка вікової категорії від 40 до 60 років складала у загальній чисельності персоналу 45%, а у 2021 році – 46,9%, отже, протягом 2022 року вона скоротилася на 1,9%.

Другою за обсягом є група від 25 до 40 років, яка складала в 2022 році 35,0%, а в 2021 році – 34,1%, тобто частка цієї вікової групи у загальній кількості персоналу збільшилася на 0,9%.

Разом з тим, відбулося збільшення частки працівників віком до 25 років – з 14% у 2021 році до 15% у 2022 році, тобто на 1%.

Частка працівників віком понад 60 років майже не змінилася і склала у 2021 і 2022 роках 5%.

6. Середньорічна заробітна плата працівників у ПрАТ «Одеський коньячний завод» в 2021 році склала 117760 грн, а в 2022 році – 127630 грн, отже, в звітному 2022 році середньорічна заробітна плата зросла на +9870 грн або на 8,38%.

Середньомісячна заробітна плата у ПрАТ «Одеський коньячний завод» в 2021 році склала 9813,33 грн, а в 2022 році – 10635,83 грн, отже, в звітному 2022 році середньомісячна заробітна плата зросла на +822,5 грн або на 8,38%.

Загальна кількість годин, відпрацьованих усіма працівниками, в 2021 році склала 509808 людино-годин, а в 2022 році – 616800 людино-годин. Таким чином загальна кількість годин, відпрацьованих усіма працівниками, в 2022 році збільшилася порівняно з 2021 роком на +106992 людино-годин, або на 20,99%.

7. Досліджуючи систему обліку розрахунків з оплати праці на підприємства, було встановлено, що всі нарахування, утримання і виплати у ПрАТ «Одеський коньячний завод» виконуються у повній відповідності з діючим законодавством.

Про це свідчать акти перевірки ДПС, в яких відсутні зауваження щодо нарахування податків і зборів від заробітної плати, а саме: ПДФО, військового збору і єдиного соціального внеску, а також висновок незалежного аудитора стосовно фінансової звітності ПрАТ «Одеський коньячний завод» за 2022 рік, в якому відсутні будь-які зауваження не лише стосовно питань оплати праці, а й інших об'єктів і показників звітності.

Незалежним аудитором – аудиторською компанією «Crowe» стосовно фінансової звітності за 2022 рік надано немодифікований висновок, без застережень. Отже, система обліку і контролю розрахунків з оплати праці на підприємстві побудована ефективно.

8. З метою поліпшення системи обліку і фінансової звітності в частині питань розрахунків з оплати праці можна запропонувати деякі рекомендації стосовно удосконалення розкриття інформації в Примітках до фінансової звітності. Зокрема, в Примітках до фінансової звітності доцільно більш широко розкривати інформацію про:

- види нарахованої заробітної плати працівників, у т.ч. управлінського персоналу, який відноситься до складу пов'язаних осіб, що передбачено вимогами МСФЗ;

- види створених забезпечень Товариством, у т.ч. забезпечень на виплату відпускних персоналу, стосовно залишку забезпечень на початок періоду, нарахування забезпечень, їх використання і залишку на кінець періоду;
- суми, витрачені на додаткове пенсійне забезпечення персоналу, яке передбачено умовами Колективного договору на ПрАТ «Одеський коньячний завод» тощо.

На наш погляд, розкриття відповідної інформації дозволить поліпшити інформування користувачів фінансової звітності стосовно питань оплати праці.